

— 'Ω! δὲν μοι στέλλει ἀμνὸν ὁ Νότης μου, εἶπε κληπουμένη τὸ δέρας, κριόν. Ἄς χαρῆ τὸ χωρίον.

Ἐτινάχθη. Ἐνόμισαν ὅτι κρατεῖ εἰς τὴν ἀγκάλην προσφιλές τι, τὴν ζωὴν τῆς αὐτῆς, καὶ ἐσφιγγεν ἐσφιγγε τὸν ὄγκον.

Ἐφθάσε τέλος εἰς τὴν πτωχὴν τῆς καλύβης... ἔλυσε τὸ δέρας!..

'Α! καλὴ μητέρα! 'Α! τάλαινα, τάλαινα Νάσσω!

Ὁ Νότης αἰμόφυρτος ἦτο ἀκέφαλος ἐντὸς τοῦ δέρατος.

Δὲν ὠλόλυξεν ἡ Νάσσω, δὲν ἐκόπη... γλυκὰ γλυκὰ ἔδυσεν. Εἶχε κλίνει νεκρά πρὶν ἔτι ἐννοήσῃ καλῶς. Μόνα τὰ χεῖλη τῆς ἔζησαν μικρὸν καὶ ἀναδευόμενα ἐστέναζον: Νότη μου, Νότη μου, Νότη μου...

X

Ὁ Βέης εἶχεν ἔλθει ἐπὶ τοῦ μαύρου ἵππου.

— Ὡραὶ βοσκέ, τῶ εἶπε, βλέπω μειδιάς ἤδη. Νουσταλγεῖς ἔτι;

— 'Ω! δὲν λησιμονῶ τὴν μητέρα μου, εἶπεν ὁ γλυκὸς Νότης.

— Ἄγεις τὴν ποιμνὴν εἰς παχειὰν πόαν, ὦραϊτε βοσκέ; ἤρώτησεν ὁ Βέης ῥίπτων βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τῆς ποιμνῆς.

'Ἄλλ' ἐνεφώθη οἱ λευκοὶ τοῦ ἀμνοῦ δὲν ἔθοσκον πλέον.

Δύο ῥόδα τὴν ἄλλην προβαὴν ὠχρίασαν ἰδόντα τὸ μειδίαιμα τοῦ Βέη. Παρεφύλαξε καὶ εἶδε τὸ ἔργον τοῦ Νότη καὶ ὅτε ἡ ἀυγὴ τοῦ πάσχα ἐγάραζε τὰ ῥόδα ἐπνίγοντο εἰς ῥύζα αἱμάτων.

Ὁ Βέης εἶχε σφάζει τὸν Νότην, καὶ ἔστελλε ὦραϊον ἀμνὸν τῇ Νάσσω.

Αἱ ἀγρότιδες ἐστόλισαν τὴν Νάσσω καὶ τὸν Νότην μὲ εἴσομα ἄνθη.

Αἱ βουκολίδες ἐπλεξαν στέφος καὶ ἔστεψαν τὴν καρδίαν τοῦ ἀνόμου Νότη, ἀφῆκαν τὴν κόμην των νὰ παίξῃ μὲ τὰς αὖρας καὶ ἤρξαντο ἀρέητου ὠδῆς. Αἱ λαμπάδες τοῦ πάσχα ἦσαν κηρία τῆς ταφῆς των.

Ἐτάφθησαν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν μέγα καὶ ἅγιον κροτεῖ τὸ φίλημα.

Τὸ χωρίον ἐθρήνησεν ὅλον. Ἐσίγων τὰ χεῖλη, ἀλλ' ἐλάλει τὸ δάκρυ.

Τοὺς ἔθαψαν παρὰ τὴν κλαίουσαν ἐκείνην ἰτέαν, ὅπου τοσάκις ἐστέναζεν ὁ αὐλὸς τοῦ Νότη. Ὑπόλευκος πέτρα μὲ πράσινα βρύα δεικνύει τῆς Νάσσω καὶ τοῦ Νότη τὸ

μ. ν ἡ μ. α.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ἐτῶν 29, γεννηθεὶς ἐν Σαλδίᾳ, ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ δολοφονήσῃ τὸν βασιλέα τῆς Ἰταλίας Οὐμβέρτον καὶ τὸν πρωθυπουργὸν Καϊρόλην.

ΟΥΜΒΕΡΤΩ, Β'

ΒΑΣΙΛΕΙ ΙΤΑΛΙΑΣ

Α'.

'Οχι, δὲν εἶναι Ἰταλὸς ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος· Δὲν ἐγεννήθη—ψεύδονται—ὅπου ἀνθεὶ ὀκρῆνος· Κ' ἐρωτικῶς συμπλέκεται ἡ δάφνη καὶ τὸ ῥόδον· 'Οχι, δὲν εἶναι Ἰταλὸς ὁ νόθος τῶν τριάδων! Μητέρα ἐκεῖνου Ἰταλίς; τοιοῦτος δολοφόνος Γεννατ' ἐκ γυναικὸς ποτέ, ἀνθρώπου εἶναι γόνος; Μητέρα ποῖαν δύναται ἐπὶ τῆς γῆς νὰ δείξῃ; 'Οστις τὸν σκύμνον ἤθελε τοῦ Βίκτωρος νὰ πλήξῃ; Τοῦ Βίκτωρος ὁ ἀτεθῆς, τοῦ Βίκτωρος τὸ τέρας· 'Α, ὄχι· ἀλλαχοῦ τὸ φῶς θὰ εἶδε τῆς ἡμέρας...

Ἐκεῖ ὅπου τῆς Ἀφρικῆς ἐγχυμονοῦν τὰ στήθη· Τὴν λύσσαν καὶ τὴν ἐχιδνα, ἐκεῖνος ἐγεννήθη· Ἡ πέραν, εἰς τὸ ἔρεθος τῶν Πόλων καὶ τὸ ψῦχος, Ὅπου ζωῆς δὲν ἤχησεν οὐδεὶς ἀκόμα ἦχος· Εὐρέθη αἶφνης· μήτε·

Ἡ ζοφερά πατρὶς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς δὲν κεῖται... Ἐκ τοῦ ἀγνώστου ἔρχεται· ἀμήτωρ, πάντῃ μόνος· Δὲν ἔχει ἐθνικότητα ποτέ ὁ δολοφόνος! Ἐκεῖνος Ἰταλὸς; ποτέ· οὐδ' ἀνθρωπος ἀκόμα· Τίς εἶναι δὲν θὰ δυνηθῇ κἀνὲν νὰ εἶπῃ στόμα,

Ὅφρις, σπυρίζων ἐν κρυπτῷ, βωβός ὁ δολοφόνος
 Ἐρπεί ὡς ὁ προπάτωρ του εἰς τὴν σκοτίανμόνος·
 Εἰς πᾶσαν τῆς ζωῆς Ἐδέμ σιωπηλὸς βαδίζει,
 Φθόνος καὶ μῖσος τὴν ὁδὸν τοῦ τέρατος φωτίζει...
 Ὅπου σταθῆ, ἀκούεται κραυγὴ, ἀνοίγει μνήμα·
 Τὸν θάνατον ἔχει ἐμπρὸς, ὀπίσω του τὸ κρίμα!

Β΄.

ὦ Βρούτε· ὅταν ὕψωσες τυραννοκτόνον χεῖρα,
 Κ' ἐσχίσθη ἡ ἀπέραντος τοῦ Καίσαρος πορφύρα,
 Δέν ἤξευρες τὴν ἱερὰν δωρῶν ἐλευθερίαν,
 Πῶς ἐτι ἐξλυγέριζες καὶ τὴν δολοφονίαν. . . .
 Εἰς τὰ μεγάλα ἴχνη σου ἂν εἶχες προγνωρίση,
 Ὅτι καὶ ὄφρις ἤθελον καὶ μύρμηκες πατήσαι,
 ὦ, δὲν θὰ σέ ἐλάμπρυνε κ' ἡμαῦρονε συγχρόνως,
 Ἐνὸς μεγάλου θύματος ὁ μέγας ποτὲ φόνος!
 Εἰς θαλασσῶν θὰ ἔρριπτες τὸ ξίφος μαῦρα θάθη·
 Ἄλλο τὸ ἐγχειρίδιον καὶ ἄλλο Βρούτου σπάθη...
 Καὶ ὅμως καὶ Ἀρμόδιον καὶ Βρούτον ὑποπτεύω,
 Καὶ μόνον τὸν Θρασύβουλον πιστεύω καὶ λατρεύω·
 Θέλω τὸ ξίφος ὑπὸ φῶς καὶ ὄχ' ὑπὸ μυστήριον·
 Θέλω τὴν μάχην φανεράν, τὴν μῆκν θέλω μῆκν·
 Ἰκέτης νὰ προσέρχομαι εἰς τὸν ἐχθρὸν δὲν θέλω,
 Καθ' ἣν στιγμὴν ἀνύποπτον νὰ τὸν κτυπήσω μέλω.
 Δέν θέλω νὰ τὸν μειδιῶ καὶ νὰ τὸν ἀποκτείνω·
 Μισῶ πᾶν ὅ,τι κρύπτεται καὶ ἀνανδρον τὸ κρίνω·
 Μακρὰντὸ ἐγχειρίδιον τοῦ σκότους κ, τῆς λύσσης,
 Τὸ ξίφος θέλω τὸ γυμνὸν νὰ θραύῃ τὰς ἀλύσσεις!

Γ΄.

Ὅλα τὰ χεῖλη ἄς κλεισθοῦν· ἄς μὴ λαλήσῃ γόμα
 Διὰ τὸ μέγα ἐγκλημα τῆς ἱστορίας τ' ὄμμα
 Ἄς μὴ ἰδῆ τὴν μισαρὰν αὐτὴν δολοφονίαν·
 Τοιαῦται πράξεις ῥίπτονται εἰς λήθην αἰωνίαν!
 Εἰς πάντα ἐπιθάνατον εἰπέτε νὰ σιγήσῃ,
 Ὅποταν εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν Βίκτωρ ἀπαντήσῃ.
 Ποτὲ ὁ ἱερὸς νεκρὸς ἐκεῖνος νὰ μὴ μάθῃ,
 Πῶς τὸν Οὐμβέρτον ἐπληξέ, οὐχίπολέμου σπάθη
 Ἄλλὰ στιλέτον... κἂν αὐτὸ ἐκεῖ ἄς μὴ γνωρίσῃ,
 Πῶς Ἰταλὸς ἠθέλησε τὸ αἷμα του νὰ χύσῃ...
 Καὶ ποῖον αἷμα, οὐρανέ· τοῦ Βίκτωρος τὸ αἷμα,
 Τὴν ἀλουργίδα τοῦ λαοῦ.. Ἐκείνου ὅπου μόνος
 Ἐντὸς τῆς Ῥώμης ἔρριψε τὸ εὐγενές Του στέμμα,
 Καὶ τὸ ἀνέλαθε πεσὸν ἐπ' ἀνθηροῦ δαφνώνας!
 Τοιοῦτον αἷμα ἤθελεν ὁ δύστηνος ἐκεῖνος·
 Καὶ λέγουν, εἰς τὸ ἔδαφος ὅπου αὐτὸ ἐχύθη,
 Ἦνθησε ῥόδον ἐρυθρὸν καὶ χιονώδης κρίνος·
 Κάμμια νὰ ἐκπλύνῃ χεῖρ αὐτὸ δὲν ἠδυνήθη...
 Μένει ὁ τόπος ἐρυθρὸς· ἡ γῆ βοᾷ ἐκείνη·
 Naί, Saίζπηρ· οὐδ' ὠκεανὸς τὸ αἷμα δὲν ἐκπλύνει!

Δ΄.

ὦ σύ, ὅστις τὸ αἷμ' αὐτὸ νὰ χύσῃς ἠδυνήθης·
 Εἰπέ, τίς δαίμων σ' ὠθήσε καὶ πῶς ἀπεπλανήθης;
 Τί εἶχες κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ζοφώδη,
 Κ' ἔχυσε λάμπην τ' ὄμμα σου τοσοῦτον αἱματώδη;
 Τοσαύτην ἐχθρανφλογεράν καίματος παγετώδες
 Ἐμπνέει τοῦ Ἐμμανουήλ τὸ αἷμα τὸ εὐώδες...
 Στιλέτου ἦσαν ἄξια ἐνὸς Οὐμβέρτου στήθη,
 Κ' εἰς τὴν πρωίαν του ὡς νύξ τὸ μῖσός σου ἐχύθη;
 Δέν ἔχεις τι ν' ἀποκριθῆς· ὦ, ἓνα εὔρε λόγον,
 Κ' εἰπέ, ψυχὴ ἀλλόκοτος, εἰπέ, ζοφώδες πνεῦμα,
 Μίαν μομφήν, ἐν αἴτιον, μυθώδη τινα ψόγον·
 Πᾶν ὅ,τι θέλεις· ἔνωσε τὸ ἐγκλημα μὲ ψεῦμα...
 Ἐὼν βασιλέων θὰ εἰπῆς ὅτι ἐχθρὸς καλεῖσαι·
 Σὺ δημοκρατικώτερος τοῦ Γαριβάλδου εἶσαι;...
 ὦ, ἄλλο ἔχουν οἱ ἐχθροὶ τῶν βασιλέων βλέμμα·
 Ὅσοι πρὸς σέμμα μάχονται ἐντόστων ἔχουν σέμμα.
 Ὅχι, δὲν ἐγεννήθης σὺ ἐχθρὸς τῶν ἡγεμόνων·
 Μῆτε κακός· ταλαίπωρε, παράφρων εἶσαι μόνον.
 Οἴμοι· τὸ πένθος ἔφερε τὸ ἅγιον ἀκόμα,
 Ἐκεῖνο ὅπερ ἅπασα ἐνδύθ' ἡ Ἰταλία,
 Ἀκόμα εἶχε δάκρυα τὸ υἱεῖκόν Του ἔμμα,
 Καὶ τοῦ λαοῦ Του ἤθελε τὸ θάλπος ἡ καρδία,
 Ὅποτε ξίφος κατ' αὐτοῦ ἀγνώμον ἐκινήθη·
 ὦ, πῶς σ' ὑπήκουσεν, ὦ, πῶς νὰ πλήξῃ ἠδυνήθη!
 Ἐλέους εἶσαι ἄξιος, ταλαίπωρε, καὶ θρήνων·
 Ὅργην δὲν φέρ' ἡ πράξις σου, ἐμπνέει βδελυγμίαν
 Ἄλλ' ὄχι μῖσος· ἐπληξεν ἡ χεῖρ μόνον ἐκεῖνον·
 Δέν εἶχες φῶς... ἐκτύπησες τυφλῶς εἰς τὴν σκοτίαν.
 ὦ, ἂν οὐδὲ ὠκεανὸς τὸ αἷμα δὲν ἐκπλύνῃ,
 Νὰ τὸ ἐκπλύνῃς δύνασαι μ' ἐν δάκρυ μετανοίας·
 Καὶ ὁ ῥαπίσας τὸν Χριστὸν κατόπιν ἂν ἐθρήνῃ,
 Κ' εἰς τοῦτον θὰ ἐκτείνετο ἡ χεῖρ τῆς εὐσπλαγχνίας...
 Κλαῦσε, καρδία δύσμοιρος, ψυχὴ πεπλανημένη·
 Ἄν σέ τυφλώσουν δάκρυα τὸ φῶς σέ περιμένει!

Ε΄.

Οὐμβέρτε· σκῦμνε Βίκτωρος, τῆς δάφνης ῥόδον νέον·
 ὦ, μίαν χάριν· σύγγνωθι τὸν ψάλτην Ἀθηναῖον·
 Μὴ ἀποκρούσῃς ταπεινὴν τῆς Λύρας ἱκεσίαν·
 Εἰς τοῦ Πατρός Σου τὴν ψυχὴν Σ' ὀρκίζω τὴν ἁγίαν,
 Εἰς τὸν σαυρὸν τοῦ ξίφους Του, εἰς τὸ βαρὺ Του σέμμα
 Κ' εἰς τοῦ Λαοῦ Σου τόνομα, μὴ αἷμα, ὄχι αἷμα...
 Παράφρων ἦτο, Βασιλεῦ· κράτει λευκὴν τὴν χεῖρα.
 Τὸ σύμβολον τοῦ οἴκου Σου εἶναι «λευκὴ πορφύρα»·
 Ἄς ἦν ἡ πρώτη πράξις Σου ἄξια Σοῦ, μεγάλη·
 ὦ, ἡ συγγνώμη, βασιλεῦ, τὰ πάντα μεταβάλλει.
 Εἰς τάφον μὴ τὸ πρῶτόν Σου ποτὲ πατήσῃ βῆμα·
 Μὴ ἐπιτρέψῃς ν' ἀνοιχθῆ ἓνὸς ἀνθρώπου μνήμα...
 Συγχώρησέ τον· τὸν π.ωχὸν παράφρονα λησμόνει·
 Ἄξια τιμωρία του εἶν' ἡ συγγνώμη μόνη!

ΔΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.